

De rechten, inclusief en met name de rechten voor uitvoering, liggen bij de auteur en het is dan ook verplicht om voor elke vorm van uitvoering toestemming aan de auteur te vragen. Dus neem alstublieft bij elke lezing, encenering, bespreking in het onderwijs e.d. contact op met de auteur.

Contactadres: joost@hahahetleven.nl

Copyright (C) Joost II Sickenga

IN HET LEGE HUIS
VAN KASPER

JOOST II SICKENGA

In het lege huis van Kasper is een monoloog voor een man van rond de vijftig.

Een tafel, twee stoelen en een stapel boeken zijn de enige attributen op het podium.

De beamer voor de tekstanimaties hangt boven het podium zodat de acteur zo min mogelijk in dat licht staat. Het projectiescherm op de achterwand bestaat uit aan elkaar geplakte stukken papier en karton. Deze zijn reflecterend wit geschilderd. Het is van belang dat het scherm niet egaal is, maar een huid heeft.

De animaties zijn te zien in het album In het lege huis van Kasper, dat te vinden is op <https://vimeo.com/showcase/5391433>

De duur van de animaties is bij benadering.

De liedtekst op blz 36 is een citaat uit het lied Today is a Killer van David Nelson.

De tekst werd geschreven met subsidie van het Fonds Podiumkunsten en het Nederlands Letterenfonds.

Ik ben er, in het huis.
Het is er kil.
Kou is een virus.
En alles is besmet.
Alles is bleek, blauw, ziek.
Ziek van de onderkoeling.
Ik zet mijn rugzak neer.
Ik zet de verwarming aan.
Dat doe je boven, gek genoeg in de slaapkamer.
Naar zijn bed kijk ik niet.

Beneden, aan de keukentafel.
Ik drink koffie.
Ik zit op de plek waar Kasper gezeten zou hebben.
Kasper en ik zitten op dezelfde plek?

Drie maanden na de begrafenis en hier ben ik.
Drie maanden gedoe, juridische verstrengelingen.
Geen onwil, gewoon ingewikkeld.
Kasper heeft geen broers, zussen of ouders.
Ex-vrouw en zijn zoontje wonen in Boston, Amerika.
Ik ben de testamentair-executeur en moet dus het appartement opdoeken.

Het appartement is kapot.
Het is uiteengevallen in losse onderdelen.
Duizenden losse onderdelen.
Het werkt niet meer.
Zonder Kasper bestaat ook het appartement niet meer.
Het zijn de afzonderlijke componenten van een apparaat.
En de blauwdruk is weg.
Een anatomische les is het.
Het leeft niet meer.

En daar staat de kast, de kast, de kast staat enkel kast te wezen.
En ach zo'n stoel, een stoel, die stoel, wat heeft die nog voor doel.
Doelloos die stoel, die stoel en die stoel ook.
En zo'n kamerplant.
Nee niet de kamerplant.
Ja de kamerplant, wat is daarmee aan de hand.
Hoe kan zo treurig, zo treurig, zo'n treurig iets in leven zijn.
Dorre, droge aarde en verschrompelde wortels.
Kalkkringen.
Kalkkringen op het bord eronder.

En dat stompzinnige, tegen beter weten in, doorleven.
Dat goede moed zo wanhopig kan overkomen.
Zou die plant kunnen denken.
Ja zou die denken die plant.
De denkende plant.
Zou die het allang opgegeven hebben.
Aju.
Bekijk het maar.
Maar, maar die plant blijft, nou ja: leven is het niet, die plant blijft sterven.
Iets wat de kast, de kast, de kast onaangedaan aanschouwt.

Ik ga naar boven.
Het bed waar Kasper in heeft gelegen ontwijk ik.
Alle andere spullen bekijk ik.
Het idee dat dat allemaal weg moet.
Neem die kast die dwars op de muur staat en zo het bed afschermt.
In de bovenste deurtjes van die kast zit glas.
Daarachter staan een aantal oude vazen, bewaar ik die?
Een icoon uit Griekenland, een foto van zijn zoon, een beeldje dat ik heb gemaakt.
Als... klein manneke.
Het zijn twee mannen die naast elkaar op de grond zitten.
De één met de arm om de schouder van de ander.
Ze glimlachen.
Eén van de mannen heeft een pet op.
Dat verbaast me.
In mijn jeugd geen mannen met petten.
In de kast zie ik ook een brief, ik herken mijn handschrift, de postzegel is uit Frankrijk.
Ik weet meteen welke brief het is.
Een half uur later zit ik op de grond bij een la.
Ik heb mijn jas nog aan.
De la is in zijn geheel uit de kast getrokken en zit vol met brieven, het geboortekaartje,
krantenartikelen, een trouwfoto van Kasper, een blikje Londense metrokaartjes.
De helft van de inhoud ligt al naast me op de grond.
Gejaagd kijk ik, zoek ik verder.
Mijn bouwtekeningen voor zijn boekenkast.
Negen jaar geleden want in Kaspers handschrift staat er een datum op.
Tekeningen van zijn zoon, sommige uit Boston.
De uitslag van een urinetest: geen coke.
Een kleine ingelijste ets van vriend Hans.
Nog een brief van mij.
Ik zoek, zoek iets, iets tastbaars.
Dingen die met mij te maken hebben.
Dingen van anderen geven het gevoel niet.

Dat Kasper dingen van mij – daar gaat het om.

Ik pak uit, schuif opzij, leg weg, lees alleen regels of korte stukjes, volgende la ook meteen maar, meer en meer wil ik.

Ik stop.

Ik zit in die spullen te graaien alsof ik, gestopt met roken, en dus met alle rookgerei uit huis geflikkerd, toch nog één, één shaggy wil roken en zodoende bezeten op zoek ben naar een plukje vergeten tabak.

Om alsjeblieft nog één keer dat gevoel te kunnen krijgen.

Welk gevoel?

Ik wil bewijzen vinden.

De bewijzen die bewijzen dat ik belangrijk –

Dat ik –

Krrrgt.

Met dat ik me dat realiseer laat ik de la de la en ga beneden koffiedrinken.

In de achterkamer beneden staat een tafel.

Een tafel tegen de muur.

Volle tafel.

Stapels.

Stapels op tafel.

De tafel leegruimen.

Stapels op stoelen, stapels op de bank.

Prullaria in de vensterbank.

Lege tafel.

Die tafel van de muur, middenin de kamer.

Vanaf nu: mijn tafel.

Mijn tafel in het lege huis van Kasper.

Een verfrommeld vodge.

Papier.

Komt uit de la.

In rode, nu verbleekte stift staat iets.

Het is niet te lezen.

Druppels water hebben de inkt opgelost en de letters in roze spetters veranderd.

Hoe Kasper eraan komt is een raadsel.

Waarom het in de la zit spreekt voor zich.

Animatie nr.1 wordt afgespeeld en tegelijkertijd wordt de tekst uitgesproken.

Op de trappen voor de bibliotheek ga ik in de zon zitten.

Ik ben net begonnen met roken en draai onhandig een sjekkie.

Ik rook.

'Hallo.'

Ik mompel iets.
'Goed als ik hier ga zitten?'
En voor het zit die opmerking.
'Jij ziet er niet vrolijk uit.'
Ik kijk de jongen aan.
Gitaarkoffer.
Hij gaat iets verderop zitten.
Beter zo.
Ik kijk het plein over.
Ik hou niet van kampvuur-gitaren.
'Hé mag ik vragen, waarom zo verdrietig?'
Kijk ik hem een moment aan.
Neutraal, denk ik.
Maar hij zegt:
'Oké dat gaat me ook niks aan, sorry.'
Even later klinkt het eerste nonchalante akkoord.
Daarna nog twee.
'Zou ik er één mogen draaien?'
Hij heeft een vrolijk gezicht, dat moet ik 'm nageven.
Ik geef hem mijn shag.
'Het is mooi weer, niet?'
Als ik niet reageer kijkt hij op.
'Niet?'
Ik knik.
'Leven is prachtig.'
Dat laat ik voor wat het is.
'Maar jij kijkt als een donderwolk.
En je ogen bliksemen.
Vuur?'
Ik overhandig hem de aansteker.
Hij vindt het geestig dat hij dat 'vuur' uit zijn verband kan rukken.
'Niet doen,' denk ik als ik zeg:
'Flinke mot thuis.
Ik ben weggegaan.'
Gretig:
'Weggelopen?'
'Dat ook weer niet.
Mijn oudste broer woont hier.'
'Maar je woont eigenlijk – waar?'
'Leiden.'
Vol tragedie:
'Lijden.
Aha.'

Weer een akkoord, ditmaal tokkelend.

'Wil je dat niet doen?'

Dat vindt hij grappig.

Hij schuift mijn kant op.

Eigenlijk is de zon heerlijk.

'En met wie had je zo'n ruzie?'

'M'n moeder.'

We komen erachter dat we allebei zijn opgegroeid zonder vader.

De zijne hartaanval, dood, de mijne weg.

We delen het koffiebroodje dat hij uit een papieren zakje pakt.

Vlak voor ik weer opstap schrijft hij met stift naam en adres op een afgescheurd stukje zak.

Die nacht slaap ik op de zolder van een kraakpand.

Het regent, het lekt en het papiertje dat ik op een sinaasappelkratje heb gelegd is de volgende ochtend onleesbaar.

Omdat ik zijn naam vergeten ben wordt hij De jongen van de bibliotheek-trappen.

Met kaart en straatnamen-index poog ik het adres te ontcijferen.

Eengezinswoningen, achtertuinen, steegjes.

De tweede keer dat ik daar kom, staat hij naast een schuur zijn brommer te repareren.

Er gebeurt natuurlijk van alles, maar het werk aan die brommer, hoe die dat doet, dat doet 't 'm.

Om hem heen liggen, op een bloemrijk gordijn, tientallen losse onderdelen en allerlei gereedschap.

Niks ontgaat hem, doelbewust wordt het juiste moertje gepakt.

Het moet ergens aan de onderkant van de brommer.

Hij kijkt met een lege blik iets omhoog en ziet met zijn vingertoppen.

En buitengewoon is het geduld, maar ook de vastberadenheid, waarmee hij opzoekt hoeveel kracht er nodig is om een bepaalde bout los te draaien.

Animatie nr.2 wordt gestart, de tekst gaat door.

En we zijn jong en onze benen zijn sterk.

Er is zon, er is polder en wij hebben onze fietsen.

De wereld is en wat wij daarin kunnen doen, dat kent geen grenzen.

Ja er zijn volwassenen die je erop wijzen, op grenzen, regels en verantwoordelijkheid, maar dat zijn volwassenen.

Wat die van hun leven hebben gemaakt diskwalificeert ze bij voorbaat.

Voor ons liggen andere toekomsten open.

En die zullen we waarmaken.

'Het wezen verwezenlijken,' grapt Kasper dan.

Kasper:

'We leven in verhalen.

Het ene heet wetenschap, het ander religie, het derde Roodkapje, maar het zijn allemaal verhalen.

Dus beginnen we te denken, voorstelbaar, dat het leven een verhaal is.

Een mooi betekenisvol verhaal.'

'Ik snap het.

En even verderop in die gedachtengang...

En je wilt zelf ook iets betekenen.'

'Ja.

En nog weer verder in die gang is een deur, met het bordje: directeur.

Met jouw naam erop.'

'Dus ga je daar naar binnen.'

'Maar dat is het einde van de reis.'

'Begin kamertjes-leven.'

'Oké, beter dan een hokje.

Maar denk es aan al die – aan dat hele netwerk van gedachtengangen waar je door kan dolen en dwalen als je maar niet in een begrijpelijk verhaal wil leven.'

'We weten het allemaal.'

Dit huis is nog steeds een koud huis.

Er brandt licht, de verwarming is aan, maar het huis is tot op het bot verkleumd en nog steeds zijn de borden in de kast koud, net zo koud als het nagelschaartje bij de pleisters.

Ja ik heb me aan zijn Japanse mes gesneden.

Kasper heeft aandacht voor de dingen, hij kan luisteren, onbevangenheid is de kleur van zijn karakter.

We zijn beste vrienden.

Daar ben ik trots op.

Kasper is begeerlijk.

Wordt begeerd.

Hij is veel bij mij.

Ik ben vereerd.

Zijn onuitputtelijke nieuwsgierigheid naar mijn leven.

Alsof ik iets bijzonders ben.

Zijn verlegen, moeizaam geformuleerde ontboezemingen.

En waarom is Kasper laten lachen het leukst?

Vraag ik hem dat dan weet hij dat niet.

Vervolgt wel rustig dat het omgekeerd, wel: omgekeerd geldt hetzelfde.

Dus we bewonderen elkaar.

Kasper vindt er niets vreemds aan.

Een verjaardagsfeestje in mijn familie.

Kasper is mee, hij vindt mijn familie leuk.

Hij staat erbij als ik een stronkje bloemkool in de dip dip.

De nieuwe vriend van mijn zus staat ook bij die tafel.

Zeg ik:

'Hallo, ik ben Peter.'

'Adrie.'

'Zo dus jij neukt mijn zus.

En, kan ze er wat van?'

Kasper heeft me er vaak aan herinnerd.

Animatie nr.3 wordt gestart. De volgende drie regels worden niet uitgesproken.

De bloemkool en die dip.

Dat is in die tijd gewoon.

Niets zo veranderlijk als gewoon.

Ik mail mijn vrouw.

Ze zit op het moment in China, tijdzones ver weg, dus mail ik dat het weggooien niks opschiet.

Het is nog steeds selecteren.

Verskillende verhuisdozen voor vrouw, vrienden, exen –

De stapels voor zijn zoon zijn nu al te groot.

Ik blijf Kasper opzoeken.

Bij hem ben ik iemand die ik graag wil zijn.

Dat zijn zijn woorden.

Zo zegt hij het tegen me.

Bij jou ben ik iemand die ik wil zijn.

Kunnen mensen veranderen.

Daar gaat het vaak over.

Kasper denkt van wel.

Ik vind van niet.

Ik ben vaak neerslachtig.

Ik probeer dat te veranderen maar vind niet dat het lukt.

Zittend op de rand van het bed.

Zittend op het skai.

De cadans van de trein.

De cádans-cádans van de trein.

De wereld snelt onder ons door.

Negentien uur lang.

Kasper in zijn boek.

Kerewin.

Cádans-cádans.

Het hoofd van de slapende Moldavische jongen schommelt.

Zelf dóór-weekt, dóór-weekt van het dobberen in deze zee van tijd.
In wat voorbijschiet is steeds vaker lamplicht te zien.
Het licht in de coupé is nog uit.
Kasper knipt het gerichte licht boven hem aan.
Verdwijnt dan weer in het boek.
Hij is een stille lezer.
Pokerface-lezer.
Kán-dan, kán-dan, kan dan later vertellen dat het een oh zo grappig verhaal is.
Zou ik, zonder die intellectuele gretigheid, nog steeds bevriend met hem zijn?
Encyclopedische kennis, hij.
Kan namen en titels onthouden.
Boeken van zes jaar geleden kan hij navertellen.
Hét-einde, hét-einde, het einde weet hij vaak niet meer.
Blinde vlek voor einden.
Geen interesse in de afloop.
Alles altijd aanloop bij hem.
De weg ernaartoe.
Ik ken weinig titels, namen, jaartallen.
Ben meestal aan het omschrijven.
'Nee ik bedoel volharding.
Volharding zoals in die film –
Um, kom...'
'Probeer jij nu de titel te herinneren?'
'Nee ik bedoel die film waar die oude vrouw in sterft.'
Hij heeft er nooit genoeg van om te raden.
'Welke oude vrouw?'
'De moeder van haar zoon.
Vietnamese film.
Geloof ik.'
'Opzienbarend gegeven.
Hoe sterft die vrouw?'
'Vriest dood.'
'Oh.
Waar?'
'Op een berg.
Haar zoon brengt haar naar de sneeuw en daar sterft ze.'
'The ballad of Narayama.
Narayama is de berg.'
'Zou kunnen.'
'In Japan.
Het is een Japanse film.
Hoezo?'
'Je wordt pas de berg opgedragen als je geen tanden meer hebt.

Deze oude vrouw heeft nog wel tanden.

Tot ze op een avond op haar knieën voor de stenen rand van de put gaat zitten.'

'En dat noem jij doorzettingsvermogen?'

'Nee, volharding.

Het ging over -'

Kasper slaat een bládzij-bládzij om.

De Moldaviër bij de gangpad-deur staat op.

Hij klikt het coupé-licht aan en kijkt rond of iemand verschrikt dan wel afkeurend ópkijkt-ópkijkt.

Kasper legt zijn boek weg, komt overeind en praat Frans met de Moldaviër.

Het gaat gebrekkig.

Geen van beide is de taal meester.

Zegt de één wat, gaat de ander gissen naar de betekenis, veelal gevolgd door een 'non'.

De Moldaviër herhaalt voor de derde keer een woord.

Ze zitten nu in het gebied van de wat-doe-jij-vragen.

De Moldaviër zegt het woord voor de vierde keer en Kasper probeert uit de klanken een beroep te destilleren.

Dus gaat de Moldaviër het voordoen.

Hij pakt Kasper in een greep die zonder onderbreking overgaat in een nog steviger greep.

Is het worstelen wat de jongen bedoelt?

'Ah oui.'

Kasper wordt een halve slag gedraaid maar ineens glipt hij watervlug uit de greep van de Moldaviër die met lege handen overblijft.

De Moldaviër is onder de indruk.

Ik kijk weg om nogmaals het moment van ontsnapping te realiseren.

Animatie nr.4 wordt gestart, de tekst gaat door.

Onvergetelijke momenten.

Dus er is die matrix van wat we allemaal denken en aan elkaar uitleggen: de auto, de carrière, vrouw, kinderen, maar daardoorheen bestaat die verzameling onvergetelijke momenten.

En die hebben geen verhaal want betekenis speelt geen rol, die zijn alleen maar onvergetelijk.

Een pot sambal naast een blik koffie in een keukenkastje.

Hij is nog te vinden in dit huis.

Kijken leert me zijn logica.

Toont me de gewoontes, het doen en laten.

Onderbroeken liggen op een hoop op een plank.

Sokken.

Alleen zwarte sokken, één merk, één maat.

Die liggen wel in bolletjes in de kast.

Er is één sok alleen.

Waarschijnlijk zijn het daarom allemaal dezelfde.

Is er één weg dan kan hij, als hij nog een sok kwijtraakt, weer een nieuw paar maken.

Veel details zijn al zoek.

Direct na zijn overlijden komen er vrienden in het huis.

Afscheid nemen.

Begrafenis regelen.

De eerste dagen worden alleen stapels rond de keukentafel verlegd.

En de plastic fles, die Kasper de laatste maanden elke dag met anderhalve liter water vult, zodat hij er zeker van kan zijn dat hij genoeg drinkt, die fles blijft leeg naast het afwasrek staan.

Valt gemakkelijk om.

Lege plastic fles.

We zijn voorzichtig.

Op het eerbiedige af.

In de badkamer blijven zijn schone kleren op een blauw krukje klaarliggen.

Er wordt hier bijna een week lang gewoond met zijn badjas nonchalant over de wastafel gemieterd.

Maar waar liggen de verzekeringspapieren, adressen, of wie weet een testament.

En de restjes in de koelkast moeten ook weg.

En er zijn soms zoveel mensen dat er stoelen van boven moeten komen.

Ook komen er bossen bloemen.

En 's nachts schuif ik dingen opzij, om plek te maken voor mijn matras.

Ik zet ze de volgende dag terug, maar dat is niet hetzelfde.

Neigt zelfs naar geschiedvervalsing.

Ook komt er na de begrafenis een select gezelschap eten.

We maken eten met alles wat nog in de vriezer ligt.

Fond, schapenbout, gepureerde tomaten, albóndigas en zo meer.

Bij elkaar is het selecte gezelschap toch bijna veertig mensen en dat vereist aanpassingen.

Sporen worden gewist, de volgende dag wordt er schoongemaakt.

De badjas hangt weer aan de binnenkant van de badkamerdeur.

En alleen met een felle lamp zijn nog een aantal blonde haren te vinden in het hoofdkussen van de gemakkelijke stoel tegenover de boekenkast.

Animatie nr.5 wordt gestart. De volgende twee regels worden niet uitgesproken.

Sporen.

Maar de stront is niet de maaltijd.

Zodra de tweede regel stil in beeld staat, wordt de tekst vervolgd.

Kasper zegt:

'Ik kook niet om de smaak.

Ik kook wel om de smaak.
Maar smaak is bijna bijzaak.
Het gaat mij om de transformaties.
Een beetje transformatie is magie.
Witte ui die glazig en zoet wordt, een meelsaus die bindt, draadjesvlees dat in je mond uiteenvalt, knoflook of gehakte knoflook.
Koken is een ketting van transformaties, ingrijpend of gering, melodieus of schoksgewijs.
Zorgvuldig begeleide, bijna gekoesterde modificaties.
Omslagpunten dus.
Maar ook geleidelijke processen, rijping, ad hoc aanpassingen, en de ervaring met de desbetreffende gedaanteverwisselingen.
Het één verandert in het andere, het nieuwe.
Garen, gisten, broeien, bakken, stomen, snijden, smoren.
Roeren, kloppen, mixen, spatelen.
En dan de belangrijkste: het verschil tussen een tas boodschappen en een maaltijd op tafel.
Het wonder dat goed eten een gezelschap kan optillen.
Changer!'

Ik slaap niet in het bed waarin het lijk heeft gelegen.
Matras op de grond.
In de achterkamer met de lege tafel.
Ik lig daar.
Het gras van een glooiend park.
Gazon groen, het beste blauw en zon.
Kasper fotografeert.
Mensen lopen langs.
Ik zie ze Kasper zien, zie hoe ze zoeken naar wat hij vastlegt.
Kasper op zijn knieën voor een gemeentelijk elektra-kastje waarop vooral lijmresten van geplakte posters zitten.
En dit echtpaar houdt zelfs in om te kijken wat ze over het hoofd zien.
Schouderophalend doorgeloop.
Kasper maakt kiekjes zegt hij zelf.
Hij zegt dat hij niet kan fotograferen.
De foto's, de beste, lijken per ongeluk genomen.
'Ja wat is daar nou op te zien?'
Maar al die toevallig genomen kiekjes dat is niet per se per ongeluk.
Dus ga je zoeken waarom er zo gekozen en gekaderd is.
'Je zou ze moeten exposeren.'
Kasper lacht het van tafel.
'Ik kan niet fotograferen.'
'Dit zijn toch foto's?
Of niet?'
'Ik weet er teveel van af.'

'Natuurlijk.'

'Peter ik weet toch wat ik zie?

Het is bedacht.

Er is geen intuïtie.

Alleen intellect.

Krakkemikkige kunst.

Fotografie is sowieso een kut-medium.'

Ik kan hem niet zien, niet voelen.

Ik kan hem enkel denken.

Hij zit in stukken in mijn kop en denkend kan ik hem helen.

Concentreer ik me dan kan ik 'm daar laten staan.

Dan komt het bovenlijf op de benen te rusten, de schouders fier en de tepels nemen plaats op zijn borstkas.

De armen vergroeien aan het lijf, maken de oksels.

De vergeten knieën komen alsnog op hun plek, net onder de pluizige haren die hij op zijn bovenbenen heeft.

Hij is naakt als ik hem voor me zie.

Het is niet langer vanzelfsprekend dat de tijd van de mij omringende uurwerken, tikkend dan wel digitaal, ook de tijd in mijn hoofd is.

De twee liepen nooit synchroon maar ze liepen in ieder geval in dezelfde richting, naar hetzelfde verdwijnpunt.

Dat nu, is precies wat er is ontspoord.

Dit is het beeld dat ik maak.

Een man zit op de rand van een bed.

Voeten op de grond en handen in de schoot, het hoofd een iets gebogen, dat wil zeggen: de kin bijna op de borst.

Animatie nr.6 wordt gestart, de tekst wordt na afloop hervat.

We zijn al flink gestegen en zitten langs de rand van de weg.

By the way.

We zijn niet goed voorbereid.

Kasper kent het lopen in de bergen niet.

Maar ik weet het.

Trevéles is het laatste dorp voor we de eeuwige sneeuw in zullen lopen.

Onze tent staat op een ommuurd veldje aan de rand van het dorp.

We hebben het de hele nacht te koud.

's Ochtends kopen we in een toeristenwinkeltje een geweven wollen deken.

Zwaar om mee te lopen en te groot voor de kleine rugzakken.

Vis moet drie keer zwemmen en zo word je twee keer warm van een deken.

Dat is Kaspers plezier.

Dan de hoogte in.

Hij natuurlijk voorop.

Vertrapt elke meter moeiteloos.

Dan de sneeuw en man wat een sneeuw, sneeuw van een eeuw, eeuwige sneeuw, eindeloos uitgestrekte sneeuw, sneeuw waar je maar kijkt, sprankelend, schitterend, bezaaid met kristallen die keihard, keihard kaatst het de zon met wit-wit-wit, licht dat als een zuur in je ogen brandt.

Zonnebrillen.

Geen zonnebrillen.

'Dat bedoel ik nou.'

'Oh bedoelde jij wat?'

'Niet goed voorbereid.'

'Peter weet het beter?'

Kasper grijnst en zoals een driejarige naar een zandbak loopt, zo stapt hij de onmetelijke sneeuw in.

Verderop op de vlakke worden voetsporen sporadisch.

We lopen zorgvuldig, blijven kaart en de ons omringende toppen vergelijken.

Bij één zo'n stop zet ik mijn rugzak af.

Het witte licht vreet alle contouren weg.

Met het golfkarton van een pak koekjes ga ik een bril maken.

'Hoe wil je daardoorheen kijken?'

Met het schaartje uit de toilettas prik ik gaten.

Kasper geeft pleister aan.

Kan ik het op mijn voorhoofd plakken.

Hij is als een couturier oh jee zo blij met het resultaat.

Maar zelf?

'Nee da's onzin.

Je denkt toch niet -'

Een uur later moet ik kijken of er iets in zijn ogen zit.

'Man je bent gewoon sneeuwblind.'

Nee dat is het niet.

Zet rugzak neer.

Pakt spiegeltje.

Om wie te overtuigen?

'Shit, las-ogen,' zegt Kasper voorovergebogen.

'Wat ik zeg: sneeuwblind.'

'Nee, las-ogen!'

Op de tast, hou je vast, voorzichtig aan, kijk waar je gaat staan, voorzichtig met het gewicht, het gewicht weloverwogen in de volgende voet zetten, en let op: heeft die voldoende grip?

Blijf bij mij, geen geglij, geglibber, dat kunnen we op deze helling niet hebben.
Jij, jij ziet dat niet, maar er is alleen maar sneeuw, hoe laag je ook kijkt, je zou minutenlang
steeds harder roetsjen, niks waarachter je blijft steken, niks wat de val zal breken.

We hangen meer tegen de helling aan dan dat we rechtop lopen.
Het gaat hand in hand.
Kasper kijkt strak voor zich uit.
Draaien met de oogbollen doet pijn.
Het doorlopende tranen en de bloeddoorlopen oogleden, gezwollen.

Animatie nr.7 wordt gestart, de tekst gaat door.

'Heb je nog een sigaret voor me?
Volgens mij zit er één in mijn jas.'
Ik zeg:
'Die hebben we al gerookt.'
Dus kijk ik naar de schemer boven de bergen.
Hij in de tent met de ogen dicht.
'Wat zie je?'
De opkomende maan snijdt een bergkam los uit de horizon.

De volgende dag is het nog niks niet beter.
Halverwege de ochtend verschijnen er weer voetsporen, dat wel.
We volgen ze.
Tegen de middag lopen we langs een vrijwel verlaten skipiste.
'Een skipiste?'
'Ja en wat is er onderaan een skipiste?'
We doen de rugzakken af.
Doen sokken aan onze handen.
Ieder gaat op zijn rugzak zitten.
En dan laten we ons een eindeloze afdaling, met de handen als zijspannen, voorzichtig, heel
voorzichtig naar beneden glijden.

Wanneer Animatie nr.7 is afgelopen gaat de tekst weer verder.

Stoel.
Geen bed.
De achterkamer.
Zijn boekenkast.
Ik pak mijn eerste bundel.
Ik zet hem terug.

Hij vraagt:

'Hoe is het met je moeder?'
Mijn kamer in Amsterdam.
Het lange aanrecht.
Hij daar aan het werk, ik aan de tafel.
'Redelijk,' zeg ik.
'Veel beter zal het wel nooit gaan.'
'Ach heb je hem weer.
Schildert ze?'
'Te weinig.
Vindt ze zelf.
Maar ze maakt altijd iets anders belangrijk.
En als dat dan, dan...'
'Maar ze heeft toch net zes weken gefietst.'
'Ga jij me nu uitleggen dat het wel goed met mijn moeder gaat?'
'Jij focust op wat mis is.'
'Je zou me tegen haar moeten horen.
Poeslieve positieve bejegeningen.'
'Ik zie een stijgende lijn bij je moeder.
Jij niet.'
'Ze is veranderd bedoel je?
Niet weer hè.'
'Luister nou.
Jullie zijn uit huis, ze is zelf verhuisd, moet lang wennen aan de plek maar bouwt toch zeker
gestaag een nieuw leven op.'
'De ontevredenheid blijft.
Alles is moeizaam.
En daar verander je niks aan.'
'Hoe weet jij dat zo zeker?'
'Wat jij veranderingen noemt, noem ik een likkie verf.
Een verandering is een verbouwing.
Niet dat cosmetische gemier met een kwastje in een kleurtje en dat ergens opsmeren.'
'Jij vindt jezelf ook niet veranderd?'
'Nee.
En troost je:
Jij bent ook niet veranderd.'
Hij is ergens gaan zitten, maar nu staat hij weer op, gaat aan het werk aan het aanrecht.
Na twee paprika's draait hij zich om.
'De discussie die we zo vaak voeren –
Is dat niet een discussie over lotsbestemming?
Snap je wat ik bedoel?
Bepaal je zelf wat er gaat gebeuren, kan je veranderen, of ben je je lot?'
'Jouw antwoord daarop is in ieder geval voorbestemd.'

Hij koestert zijn schoonheid niet.
Verkwist hem eerder.
We zijn dronken.
De roestvrijstalen keuken glimt weer en wij drinken whisky.
Het klinkt pedant zoals hij zegt:
'Ik vind het vervelend dat al die vrouwen verliefd op me worden.'
Uit wat voor wereld komen die woorden?
Kwamen ze maar zo op mij af.
Maar hij:
'Nee, vrouwen: ik kan er niet mee praten.
Dat heb ik zo vaak.
Niet echt praten zoals met jou.
Babbelen gaat, keuvelen, maar praten?
Wij kunnen copieus converserend coëxisteren.'
Hij wacht want hij wil dat ik het hoor.
'Was ik een vrouw, waren we allang getrouwd, toch?'
Dat zegt hij tegen mij.
Ik pak wat voor de hand ligt, een ei, en sla het op zijn hoofd kapot.
Even is het heel stil.
Dan ontploft Kasper.
Hoe ik dat kan doen.
'Dat is een ei.
Weet je wat een ei is?
Snap jij, sukkel, dat een ei het symbool is voor de kiem van het leven?
En dat sla jij op me stuk?
Moet ik jou stukmaken?
Hoe durf je.'
Hij probeert slierten ei uit zijn haar te halen en fulmineert verder.
'In Egypte aten de priesters geen eieren.
Zou een belediging zijn voor de creatieve krachten die in zo'n schaal schuilen.
Maar jij –
Bah!'
En met het 'bah' slingert hij een hand eiwit in de gootsteen.
Het splasht vol afgunst.

Animatie nr.8 begint. Zodra die klaar is wordt de tekst uitgesproken.

Smak het, smijt het erop.
Smeer het uit.
Kras het uit.
Krijs het uit.
Vocale ondersteuning is nooit weg.

Ja, maak van de letters level-meters, jaag ze op tot in het rood, diep in het rood, doorlopend rood.

Laat het springen van de stoppen een begin zijn.

Zet alle sluizen open en de computers op sluimer.

Sta op uit de stoelen, alles moet de hoogte in.

Omhoog, omhoog de lucht in met een geweldige knal.

Om dan in kleurige drie-D-spetters als vuurwerk te mogen neerdwarrelen, om te kunnen fragmenteren in zoveel kleuren met zo'n kort leven.

Althans: ieder voor zich.

Maar tel je ze op, bij elkaar op, al die duizenden vonkjes die door de lucht dwalen omdat ze bijna te licht zijn voor de zwaartekracht, tel ze op en je hebt een lang, lang leven.

Bij het opruimen vind ik dit.

De wereld van de objecten.

In dit geval een gasbrander.

Camping-gas.

Het bekende blauw.

Eénpits-brander.

Wegwerp-tankje.

Kasper haalt het 's middags uit de vertrouwde omgeving van haringen, luchtbeddenpomp, windscherm, strandschoenen en nog zo wat.

Ik weet waarom de brander tevoorschijn wordt gehaald.

En ik zie dat Kasper de gasbrander onder zijn jas houdt, weghoudt van vriendin-lief die vanuit de keuken kijkt hoe we met zijn tweeën vertrekken.

Het is vijf uur.

In de auto, nog geen twee hoeken voorbij het woonhuis schudt Kasper met de tank.

Hij schudt de tank naast zijn hoofd, naast zijn oor, hij luistert.

De pootjes waarop de pan behoort te staan rikketikken tikkend.

Kasper legt de brander in zijn schoot, schakelt, pakt het ding weer op, anders nu, nu zo dat de pootjes geen kant op kunnen, en nogmaals schudt hij, eerst met de tank, dan met zijn hoofd.

Het zal niet genoeg zijn, het gas dat nog in die tank zit.

Dat denkt ene Jacob tien minuten later ook.

Hij zit als een echte New Yorker op de traptreden voor een woonkazerne.

Jack met borduursel, verende tred en krullen.

Ook Jacob schudt en schudt maar nee, dat in die tank is nooit genoeg.

We staan op straat.

We hebben meer gas nodig.

Waarvandaan?

Bergsportwinkel?

Benzinestation?

Terug in de auto, Jacob achterin.

Hij heeft het hoogste woord.

'Ben ik ineens mijn portemonnee kwijt.

Heb ik m'n vriendin gevraagd in die winkelstraat te gaan zoeken.
En wat?
Heeft ze 'm daar gevonden, die portemonnee.'
Jacob zegt dat hij heel blij is dat de portemonnee bij 'm terug is.
'I'm in love with my wallet.'
De brander is achterin.
Af en toe komt er een gaswolk langs.
Het tankstation.
We stappen uit.
Jacob moet geholpen worden.
Die zit vast achter een kinderslot.
Maar het station heeft geen gas.
Echt niet?
Nee niet hier.
Volgend tankstation.
Dit keer gaat alleen Jacob eropuit.
Hij babbelt met de dame achter de kassa.
De rij achter hem wordt groter.
De dame gaat zelfs bellen.
Kasper en ik kijken geamuseerd naar de stomme film.
Protest uit de rij.
Het meisje belt zo verder.
Jacob.
Draalt.
Tijdschriften, frisdranken, regelmatige blikken richting kassa.
Is de rij nog niet weg of hij alweer met haar in gesprek.
De meisje, hoofd een tikje scheef, strijkt nu veelvuldig door haar haar en daar hupt Jacob al naar buiten.
'We hebben beet,' zegt hij.
Kasper rijdt weg alsof er een overval is gepleegd.
Jacob gebiedt:
'Links, rechts, stoplichten en daar weer rechts.'
Een roestig rek met grote gasflessen siert de zijkant van het volgende benzinstation.
Opgetogen d'r in, ontnuchterd eruit.
Geen wegwerp-tankjes.
De brander hangt nu met één pootje aan de wijsvinger van Kasper.
Bungelt daar.
Maar niet voor lang want om onduidelijke reden wordt de brander wel uit de auto meegenomen als er kebab gegeten gaat worden.
Stadse taferelen.
Brede tunnels onder metrolijnen.
Bladderende muurschilderingen.
Ik wil buiten zitten.

De gasbrander wordt op tafel gezet, ook ik zet me, de andere twee gaan naar binnen.

Bestellen.

Dan: roken.

Zon.

Jas uit.

Grote ogen onder een hoofddoekje.

De starende dochter van de eigenaar.

Verzwegen mond.

Kasper en Jacob hebben de praat, ik knipper tegen de zon.

Rauwe uien, tomaat, pita en vlees.

Het eten wordt gegeten.

Kasper trekt nog, in plaats van het vlees, het handvat van de spies af.

De schrik in zijn ogen staat 'm goed, het ongeluk siert hem.

Ook Jacob ziet het.

Ineens is het afgelopen.

We gaan.

Er is betaald.

Is er betaald?

Heb je de brander?

Toch gaan we nog niet naar de auto.

Er wordt eerst thee gekocht en ook saffraan-kandij.

Dat weet Jacob, dat dat goed is.

Dadels worden ook op de balie gelegd.

Ik neem de brander van Kasper over als hij zijn portemonnee pakt.

De gasbrander blijft bij mij tot in het appartement van Jacob.

Daar zet ik 'm in het benauwde keukentje.

Jacob maakt een waterpijp van een glas water, een plastic zak en een haarelastiek.

Twee rietjes worden schuin afgeknipt zodat ze een scherpe punt hebben.

Vervolgens worden ze door het gespannen plastic geprikt.

Waterpijp, thee en drie glazen met gele kandij kunnen naar binnen.

Ik doe dat.

Kasper komt met de tandpasta uit de badkamer, knijpt wat op zijn vinger en smeert driekwart van de gaatjes in de gasbrander dicht.

Gepiel aan de knop, dit keer met een aansteker in de buurt.

De brander geeft een keurige blauwe vlam, een kwartcirkel groot.

Met een kwart van de capaciteit is er misschien wel genoeg gas.

Zo, kan dat ook naar de kamer.

Alles is er.

We zetten ons rond de lage tafel.

Ik mag als eerste de opium schuiven.

Al snel draait het om waar het allemaal om draait.

Animatie nr.9 wordt gestart, de tekst gaat door.

In die tijd maak ik houten meubelen om het geld te verdienen.
Kasten, tafels, keukens soms.
Arbeidsintensieve, unieke producten, zeg je dan.
Opdrachtgevers vinden is moeizaam.
Kaspers idee: binnenhuisarchitecten.
De volgende keer dat ik hem zie ontmoet ik Esther, binnenhuisarchitect.
Bij de eerste opdracht word ik verliefd, bij de tweede zijn we een stel.
Ze is nog steeds mijn vrouw.

Nacht.
Rand van het bed.
Het bed is dit keer een couchette.
We liggen beiden boven.
Benen bungelen als Kasper kijkt en met zijn rechterhand de slaap uit zijn hoofd strijkt.
Oja, hij zoekt een manier om naar beneden te klimmen.
Beneden stopt hij armen in mouwen, benen in pijpen en slaapzak in rugzak.
Buiten in de kou.
Op een verlaten perron, waar twee straatlantaarns licht op de trottoirtegels regenen, pakt hij de rugzakken aan.
We gaan op een bankje zitten en kijken zwijgend hoe de locomotief aan de wagons trekt en sjort.
Met brute, vastberaden kracht zet de trein zich in beweging.
Met het verdwijnen van de trein sluit de nacht weer om ons heen.
Krekels.
Het is of er geen trein is geweest.
We doven de sigaretten, nemen de rugzakken op en lopen het perron af, de verlaten stad in, op zoek naar het strand om daar verder te slapen.

Schreeuwend sjort Kasper me wakker en wijst op een golf.
Ben ik nog slaperig of gaat dat altijd zo traag.
Er is branding, natuurlijk, maar deze golf is enorm, enorm.
Kasper, al uit zijn slaapzak, maant me scherp tot spoed en trekt me tegelijk met slaapzak en al hoger op het strand.
Ikzelf trek mijn benen zo ver mogelijk op, maar het kolkende water heeft veel vaart en stroomt moeiteloos onder mijn billen.
De wind raast razend.
Ik graai handenvol spullen bij elkaar en volg Kasper naar de betonnen trap.
Met rasse schreden vertrappen we de treden en boven op de boulevard, bij een monument, in de beschutting van een stenen balustrade, komen we bij zinnen.
Samen met de storm bulderen we van het lachen.
Ik val stil.
Geld en paspoort stop ik voor het slapengaan altijd in het voeteneinde van de slaapzak.

Ik pak het natte, zware ding.

Kasper schijnt bij.

Ik begin te graaien, keer 'm binnenstebuiten, maar grijp aldoor mis.

We begeven ons, buiten de beschutting van de balustrade, weer in weer en wind.

Met de zaklamp speuren we de trap af.

Onze plek behoort nu de zee toe, kolkende golven, gedruis en schuim.

Geen geld en paspoort.

Wat kunnen we doen?

Dus nemen we het verlies, en weer boven leggen we de droge slaapzak neer en kruipen koud tegen elkaar aan onder twee handdoeken en mijn verwaterde slaapzak.

Benen bungelen.

De rand van de stenen balustrade snijdt in het vel.

De hemel is blauw en de zee schijnheilig rustig.

Ik bekijk de plek waar we zijn met andere ogen.

Dan zie ik het, nattig, zo'n zeven meter bij me vandaan, eigenlijk te ver om het zeker te weten, dus ga ik eropaf.

Tussen andere rommel, een cola-beker, stuk velg, patatbak, door de wind in de hoek gezet, klappert de plastic zak met geld en paspoort.

Ik pak het op en opgelucht ontsnapt een zucht als ik, je weet nooit waardoor, weet dat ik bekeken wordt.

Ik draai me om.

Kasper is wakker en glundert.

Het gebaar waarmee hij, zo uitnodigend, de slaapzak optilt, het zet me met een schok weer op de rand van het bed in Kaspers appartement.

Animatie nr.10 wordt gestart, de tekst gaat door.

Dus Kasper verliest een schoen maar hij moet rennen en –

Ach laat ook maar.

Twee jaar later.

Twee jaar later?

Ja opschieten.

Ga banaal aan de haal met dit verhaal.

Niks drup-drup, druppel drop-drop.

Niks drab.

Druppel niet: straal!

Straal als een haal met een mes langs een liniaal.

Regel-rechtlignige-lichtstraal.

Ja verhaal als een zonnestraal, van heel ver naar hier, en nu, in één lijn.

Eén straal.

En pas in de lens van zijn blauwe ogen breek je.

Een verdriet dat voor vreemde vertekeningen zorgt.
Vertekeningen waardoor ik in gedachten met hem praat.
Met hem praat over dat hij is doodgegaan.

Keuken, keukentafel, koffie.
Twee tassen naar de klerencontainer gebracht.
Kleren voor de klerencontainer.
Nog twee tassen, de laatste, staan klaar bij de deur.
Bij de oven staan ze.
De niet ingebouwde inbouw-oven.
Niet te tillen massief ding.
Gekocht voor in zijn catering-bus.
Daar om een reden niet beland.
Wel in zijn keuken gestrand.
Staat op een stalen frame.
Een sokkel van meer dan een meter.
Eerst is er een loze ruimte onder de oven.
Kom ik er een keer, heeft hij kleine lijmklemmen op de stalen hoekprofielen geklemd.
Is er steun voor drie planken.
Twee klemmen klemmen ook een haakje vast.
Theedoek, handdoek.

Op de rand van weer een ander bed, zijdelings dit keer.
Kasper draait zich om.
En iedereen heeft een mond.
Maar zijn lippen lijken zelfs zwijgend sprekend.
Sprekend op, sprekend over, sprekend van.
En roken kan hij ook als geen ander.
Zoals hij rookt, dat heeft een aanzuigende werking.
Als eerste steekt hij de sigaret niet in zijn mond, nee hij brengt de sigaret naar zijn mond.
Traag, omdat de lucht om hem heen altijd iets dichter is.
Met de sigaret vlakbij zijn mond houdt de hand stil en de laatste paar centimeters brengt hij zijn mond naar de sigaret toe.
Dan trekt hij de rook zijn mond binnen, laat die in zijn longen toe, en zuigt dan nogmaals, traag maar gretig.
Daarna maakt hij zijn lippen los van de sigaret en laat de rook uit zijn longen waaien.
Hij blaast niet.
Hij ademt, ademt rook uit en lijkt daarbij, door de zachtaardigheid van het gebeuren, een moment zelf als rook in de lucht te verdwalen.

Kasper zegt:

'En soms, meestal nu –

Wanneer ik de hele dag omringd ben geweest door de liefde van liefhebbende vrienden.

Wanneer hun toewijding in woord en daad aan mij is verschenen.

Dan gil ik naar het bed waar ik alleen in lig.'

Hij zegt:

'Kijk Peter, waar ik van hou, een gedicht, een volzin, de rake beschrijving, dat korte verhaal van Nabokov –

Ze zijn meer ik dan ik ooit zal zijn.'

Animatie nr.11 wordt gestart, de tekst gaat door.

Zijn keuken in Groningen.

De Groninger jaren.

Er is besloten te gaan koken, er is groente uit de koelkast gepakt.

Mes en snijplank liggen op het net leeggeruimde aanrecht.

Daar ergens stukt het.

Wordt het gesprek zo'n aandachtvragende kwestie dat het geen andere handelingen verdraagt.

Hij zegt:

'Het is meer..'

Hij weet wat hij wil zeggen maar hoe zeg je dat?

Is het schroom?

Het is schroom.

Hij wil daar niet aan toegeven.

Niet tegenover mij.

Daarom zegt hij 'het is meer'.

Om te beginnen.

Om het onvermijdelijk te maken het te benoemen.

Hij vervolgt met:

'De seks, een afknapper.'

'Impotent?'

Hij kijkt me betrapt aan.

'Oei, dus jij aan jezelf twijfelen?'

Lastig.

Voor jou lastig.

En hoe is het om aan jezelf te twijfelen?'

'Het is al niet meer aan de hand.'

'Wat?'

Heb je na Trudeke –'

'Tineke.'

'Heb je na haar alweer –'

'Afgelopen weekend.'

'En toen geen erectieproblemen?'

Zijn lach lacht zelfgenoegzaam.

'Een staande ovatie zou ik het willen noemen.'

Ineens zie ik iets en zeg:

'Zeg wat is dat, die vlek?'

'Welke vlek?'

'Op het kastje boven de gootsteen.

Daar zit, door hoe het licht er vanaf hier op valt, een glimmende plek.'

En weer is daar schroom.

Alleen ondeugender dit keer.

Hij weet dat hij iets leuks kan verklappen en loopt naar de wasbak, begint denkbeeldig af te wassen en laat daarbij zijn voorhoofd voorovergebogen tegen het kastje leunen.

De glimmende plek is van zijn voorhoofd.

Het is net alsof hij in de hoek is gezet.

Wat overeenkomt met het feit dat hij afwassen een straf vindt.

Groninger jaren.

We slapen de weekenden dat ik over ben in hetzelfde bed.

Deze vrijdagnacht kleden we ons zittend uit omdat simpelweg staan al een balan -, balan -, balanceer-act is.

In bed draait hij zich naar me toe en bewe -, bewe -, beweegt in de dezelfde beweging zijn hoofd.

Plots realiseert hij zich dat hij een zoen gaat geven.

Hij houdt een moment in om dan de beweging olijk af te maken.

Hij geeft de zoen.

Eén zoen tussen twee monden.

Hij trekt het bovenlijf iets terug om me goed aan te kijken.

Te kijken wat ik ervan vind.

Nou dan geeft hij nog een zoen en nu blijft zijn lijf voorover en zo zijn de lippen ook na de kus nog vlak bij elkaar.

Er volgen een paar ademtochten.

Adem die in het gezicht van de ander wordt uitgeblazen.

Waarop hij zijn ogen sluit en met tong en al begint te zoenen.

De onbezonnen maar overduidelijke handeling is erotisch.

Dat is verwarrend.

Maar het speelt alleen tussen die lippen.

Er zijn geen handen die gaan strelen, geen gewieg van de heupen.

Hij zoent nogmaals.

Plots op zijn rug zegt hij:

'Grappig.'

En legt zijn lul anders.

Die lul, dat heb ik al wel gevoeld, is bijna stevig.

Het eindigt zoals het allemaal eindigt: met de dood.

Het stopt gewoon ergens.

Aangekondigd zoals ziekten dat kunnen, of abrupt als een ader die knapt.

Van zichzelf zal het einde geen betekenis hebben.

Het eindigt meer dan dat het een einde heeft.
Een verhaal heeft een einde.
De meeste levens stoppen.

Animatie nr.12 wordt gestart, de volgende zin wordt niet gezegd.

Voor de vergankelijkheid op de vlucht schieten woorden wortel in de lucht.

Er is in mijn leven, als Kasper sterft, nog maar weinig dood geweest, doodgegaan.
Kasper is het eerste sterfgeval van dichtbij.
De onontkoombaarheid van zijn dood vind ik het engst.
Het nooit van nooit.
Het nooit van nooit brengt mijn verstandelijke vermogens naar de rand.
Levend begraven in mijn eigen lichaam.

Met schroevendraaier, accuboer en hamer ga ik naar boven, het bed achter de kast ontmantelen.

Ik stel me voor dat het lichaam van Kasper daar ligt.

Daar is neergelegd door politie en dokter.

Het ligt in dezelfde houding als het gevonden is.

Ze hebben het op het blauwe tafellaken getild en toen naar het bed gedragen.

Het lichaam is koud en verstijfd en toegedekt met het blauwe dekbedovertrek.

Het dons van het dekbed dekt al te scherpe details af.

Alleen het gezicht is te zien.

Ongenaakbaar.

De rechterarm maakt een vreemde bult onder de overtrek.

Ik til het overtrek iets op: de arm is bij de elleboog geknakt en de hand zit als een klauw voor zijn borst.

Onderlijf en benen liggen in een ongemakkelijke bocht.

Een blauwe schouder, de linker.

Het gezicht is licht opgezwollen, de oren zijn aan de randen een behoorlijk donkerblauw.

Ook de onderkant van zijn neus heeft die kleur.

Het hoofd ligt scheef, naar links.

Er zijn geen bulten of schaafwonden te zien.

Hij is niet op zijn hoofd gevallen.

De ogen zijn gesloten, de mond staat iets open omdat de onderkaak scheef zit.

De haren zijn nat en plat en plakken aan zijn voorhoofd.

Bovenkant van het gezicht is herkenbaar als Kasper, de onderkant, de stand van zijn mond is onnatuurlijk, levenloos.

De lippen prullen enigszins.

Er is geen pijn te zien.

Nergens is verbeterheid aan af te lezen.

Hooguit zou je je een zacht 'hè verdomme' uit die mond kunnen voorstellen.

Kasper is tijdens het douchen gevallen.
Een herseninfarct, hartinfarct, hartstilstand?
Hij is gevonden waar hij is gevallen.
De douchekop naast hem.
De stang van de douchekop ook.

De maandag nadat Kasper gevonden is komt mijn vrouw aan het eind van de middag naar zijn appartement.
Ik zit aan de tafel van Kasper.
Ik zie haar aankomen, de gehuurde fiets vastmaken.
Ik loop naar de deur, doe die open, laat haar binnen.
Het is haar lach, het zijn haar wangen en het leven in haar ogen.
Ze brengen bij mij teweeg wat in mijn eentje in bed pas na een minuut of zes gebeurt; dat het warm is, comfortabel is, me koestert en ontspant.
Ze heeft haar handen in handschoenen, haar groene jas hoog dichtgeknoopt en daarboven nog een sjaal.
Alleen in het gezicht is huid te zien.
We zoenen.
Op de wangen.
Ik deins terug.
Haar wangen zijn koud.
Koud als het lijk van Kasper.
Ik schrik van alles wat sterfelijk is.

Het ergst zijn de boeken.
Dat is een verzameling, zijn verzameling.
Een bibliotheek.
Zitten we te praten dan staat hij op, loopt naar de kast, kantelt het hoofd iets, speurt een klein gebied af want hij weet wat hij zoekt en weet waar het staat.
Kijk ik naar een boekenkast dan zie ik de ruggen van boeken.
Letters zijn daarin wit of rood, zwart, dik of dun, tegen een effen of oranje achtergrond, maar de letters zijn geen woord, geen naam.
Hij ziet titels, uitgevers en auteurs.
Pakt doelgericht het betreffende boek.
Vaak moet hij het uit de rij trekken want de boekenkast zit propvol, ergo: de meeste boeken zitten klem.
Dan neemt hij het mee naar zijn stoel, bladert, leest voor.
Zegt dingen als:
'Kijk, uitgegeven door City Lights.'
En hij staat alweer op om een ander City Lights-boek te pakken.
'Dit hebben ze ook uitgegeven.'
Dit is van -'

Als ik met haar bel oppert mijn vrouw om de boeken in de kamer boven de werkplaats te zetten.

Ik weet het niet.

Ik zeg:

'Ze zouden allemaal op volgorde in dozen moeten.

De volgorde, die rangschikking is de ruggengraat van het verhaal.'

'Misschien kan je de hele kast meenemen.'

Ze zegt het schertsend, hoort dan dat ik het misschien een idee vind.

Maar boven de werkplaats is geen verwarming en dus is het vochtig.

Volgens Kasper zijn dat niet de klimatologische omstandigheden waarin je boeken bewaart.

Ook: leg ik een boek op de grond naast m'n stoel, legt hij het op tafel.

Hij zegt daar niks over, hij doet dat gewoon.

Boeken horen niet op de grond.

Maar meer nog twijfel ik over die boeken omdat Kasper, wel Kasper is de bindende factor in die zo zorgvuldig samengestelde verzameling.

Tegelijkertijd is hij daar ook het meeste dood.

Misschien kan ik de verwarming uit de werkplaats naar boven doortrekken?

Kom op, kom aan, ga d'r tegenaan, ga d'r voor staan, zeg waar 't op staat, benoem waar 't over gaat, waar we voor gaan, waar we voor we staan, wat we verlangen en verdromen, al die wegen naar dat ene Rome.

Ik tegen Kasper:

'Hou toch op.

Hoor je me niet?

Je bent mijn beste vriend.

Versta je dat?

Daar hoeven we het toch niet meer over te hebben.'

Kasper:

'Ja je houdt van me.

Maar ik hou niet van mezelf.

Dus ik weet niet waar je het over hebt.'

Kasper roert langzaam in zijn koffie.

Niet bedachtzaam.

Eerder afwezig.

Een vergeten beweging, een vergeten hand.

De koffie blijft na het roeren ronddraaien.

Zo ook de hand.

Zijn gedachten zijn bij de zinnen die zijn mond niet verlaten.

Ineens de tik van theelepels op keramiek.

Zijn mond likt de lepel af en zegt dan:

'Het is niet anders.'

Staan in zijn keuken koken.
't Moment door een herinnering gebroken.
Het is precies, exact, duidelijk.
In de breuk zit de tussentijd.
Dus ik kook en in de tussentijd kijk ik naar het handelen van zijn handen.
Het zijn de handen die het 'm doen.
De rest van zijn lichaam wordt bijzaak.
Een bewegingsapparaat dat enkel bestaat om die handen te helpen.
Zoals een zaagtafel van achthonderd kilo ook enkel om het zaagblad draait.
Kan dat, een zaagtafel die om een –
Zijn bewegingen hebben een beat.
Net gesneden ui in heet vet sist een solo.
Peterselie hakken is percussie.
De garde die eieren slaat, slaat de maat.
Terwijl pasta-water doorlopend met bubbels borrelt.
Tik-tik twee stenen borden op het graniet gevolgd door het gerol van ladegeleiders, twinklend
gerinkel van bestek en weer dat rollen met nu een korte klik, licht, en dan zit de lade dicht.

Animatie nr.13 wordt gestart, de tekst gaat door.

Kasper catert aan één stuk door.
Voor film en tv-series is dat.
Kookt in een grote Mercedes-bus.
Is af en toe een paar maanden weg om bijvoorbeeld in Boedapest te werken.
Is die vrij, is die in Antwerpen.
Huurt daar een appartement.
Gaan we naar het theater.
Kasper en een vriendin die dit keer Eva heet.
Tijdens de voorstelling: met een keur aan gesnuif, overdadig gelach, gegrom en nog zo wat zit
hij naast me.
Deze onrust is mij onbekend.
Na de voorstelling zijn er de Duvels.
Aan de toog oreert Kasper tegen de makers over de fatale inconsequenties in het geziene
werk.
Ik wissel blikken met Eva.
Ze probeert Kasper mee te krijgen.
Lukt niet.
Ik ga op 'm af.
Zegt hij:
'Oh.
En waar wou je heen?
Waar wou je slapen?

Treinen zijn er niet meer.'

Eenmaal buiten zwalkt Kasper.

Er staat een auto voor het stoplicht.

Kasper botst ertegenop.

Hij slaat op de voorruit en geeft de inzittenden te verstaan dat het idioot is dat ze daar staan.

Verschrikt doen ze de portieren op slot.

Eva, met de fiets aan de hand, scheldt hem terug.

'We gaan nu naar huis.

Nu, hoor je!'

Eva fietst weg, Kasper en ik nemen een taxi.

Van daaraf: niet meer bergafwaarts maar een moedwillige sprong.

Insinuerende praat.

Ja hij heeft wel gezien hoe ik naar Eva kijk.

'Maar dat is mijn wijf.'

Bah.

'We gaan kindjes maken.'

In zijn ogen lijken iris en oogwit door elkaar geroerd.

Zijn er, los van de hersenen, andere organen die het eigen lichaam zo kunnen toetakelen?

Maar diezelfde hersenen hebben ook ineens een bliksemschicht van helderheid als hij de Marokkaanse taxichauffeur in het Arabisch aanspreekt.

Een show-off die bovendien, dat weet hij precies, mij buitensluit.

Na wat klinkt als een paar innemende beleefdheden, iets wat ik niet kan thuisbrengen.

Ook lichte verbazing bij de chauffeur.

En zo stoppen we niet voor zijn appartement maar voor de Pelikaan.

De Pelikaan, nachtcafé, bekend van de verhalen voor wie in die kringen verkeert.

Ik dwaal af.

In het cafe komen er verwijten die meteen verdwijnen achter overdreven ontboezemingen over zijn relatie met Eva.

Wanhopig is die en dat zal ik weten.

Wraak.

Dat zie ik ineens in dat café.

Wraak en een vreselijke gulzigheid om die wraak ter plekke te nemen, te neuken, te verkrachten.

Eva belt, Eva komt, veel gelazer.

Meeluisterende klanten, weggaan, buiten in een hagelbui staan, zo wit in een bliksemschicht blauw licht, dan weer naar binnen.

'Jij nog een whisky klootzak?'

In de betonnen buitenwijk, bovenste etage van een flat, lege kamer.

Ramen in stalen sponningen bieden zicht op de rafelige randen van Antwerpen.

Eénmaal daar zeg ik dat ik niet blijf slapen.

'Waarom niet,' bekt Kasper.

'Wat jij met jezelf doet moet jij weten.

Maar ik wil er niet bij zijn.'

Ik pak mijn spullen.

Kasper wil weten waar ik naartoe denk te gaan.

Als gast zit ik nog aan 'm vast.

Knip ik dat touwtje ook door.

En dan zegt die Eva nog dat ik bij haar ga slapen, dat zij nu met mij meegaat en dat ze bij hem weggaat want het is nu echt genoeg Kasper.

Nee genoeg is het nog niet vindt Kasper.

In razend tempo vraagt hij makkelijk zeven keer dezelfde vraag.

En geen één keer hetzelfde.

Eva staat in de gang, in de groene Parka-jas, met de sleutels in de hand, het verdriet puilt uit haar gezicht.

Ik sta in de kamer, sjoer m'n rugzak om, Kasper vliegt me aan, ik deins naar achter, verlies mijn evenwicht maar voor ik kan vallen sta ik alweer sterk, niet dankzij mezelf maar omdat de rugzak tegen de deurpost botst.

Wat volgt is meer gespartel dan een gevecht, blind van woede maait de man maar wat.

Ik stap naar voren, de kamer in, de hoek uit.

Eva komt erbij, poogt en pakt een arm om hem te beletten, waarop hij haar aankijkt, in de ogen kijkt en een moment verstijft als hij het zich realiseert.

Hij haalt uit.

Hij neemt er de tijd voor.

Neemt een aanloop hij.

Versnelt dan, sneller, snelst, Eva schreeuwt, Kasper schrikt, ik smijt mijn rugzak naar 'm, godverdomme woedend op hem af.

Hij kijkt naar Eva, hij weet het, ze gaat.

Totale paniek.

Vingers verdwijnen in zijn mond, hij wrijft in zijn gezicht, wringt zijn lijf in bochten die smeken, snot druipt uit zijn neus, aders kloppen in zijn nek, woordeloze jammerklacht.

Eva kijkt me aan.

Die kunnen we niet alleen laten.

Ik knik.

Ze commandeert Kasper onder de douche, brengt hem een handdoek en commandeert hem er weer onderuit.

Naar bed.

Naar bed.

Hij gaat.

Als Eva van de slaapkamer komt heb ik thee gezet.

Met twee mokken komt ze naar de tafel.

Ze zegt: 'amai.'

Niet veel later zegt ze dag en drukt me op het hart ook te gaan slapen.

Ik zit.

Ik doe mijn ding.
Zie het licht worden.
A sort of homecoming.
Lied van lang geleden.
Ander leed, eigen leed, ander licht.

Er is gestommel.
Ik lig in de huiskamer, kijk op en zie Kasper op de rug.
Hij verdwijnt in de slaapkamer.
Slaapdronken valt mijn hoofd terug in het kussen.
Weer gestommel.
Eva komt uit de badkamer.
'Ben je wakker?'
'Ja.
Net.'
Ze staat vlakbij me, buigt voorover en zegt:
'Het is waar, hij heeft het zojuist toegegeven, hij gebruikt weer, elke dag.
Hoe kan dat nu toch.'

Het is hier leeg.

Animatie nr.14 wordt gestart, de tekst gaat door.

De laden: leeg, planken: leeg, kasten, muren: leeg, badkamer, berghok: leeg.
Mijn hoofd ook leeg.
De ochtend is pril.
Ik heb de ramen opengezet.
Het is koel.
Wat is dat toch met het fris van de vroege ochtend?
Is het verwachtingsvol?
Het heeft de hoop van de dag.
Niet de berusting van de nacht.

Op de terugweg van een week Wenen.
Eind van de ochtend, bijna Antwerpen.
Op het platteland daar naar een verjaardagsfeestje.
Kaspers vrienden.
Daar hoor ik dat hij met Eva gaat trouwen.
Heeft dat een week lang verzwegen, Kasper.
Vier uur later rijden we verder.
Hij rijdt en ik zit te hannesen met de gordel die het niet doet, die maar niet tevoorschijn wil komen, hoe ik ook trek.
Zo zie ik het niet als hij het zegt.

Bulten en kuilen in de weg, en dan over m'n schouder kijken naar die riem, snap je?
Dus ik weet ook niet wat ik hoor als hij het zegt.
Schuldbewust?
Waar slaat dat op.
'Wat, wat bedoel je.'
Nu kijk ik hem wel aan.
Er is bos aan mijn kant, open velden en hoge luchten aan de zijne.
Glinsteringen van lage zon, ingelijst door een autoportier, en daarin zijn koppie met die pet op.
Verdomd ja: een pet.
Dat het hem spijt, zegt hij.
Dat hij niet wist waarom hij – zegt hij.
Niet erg lief in ieder geval, zegt hij ook.
Ik vraag.
Hij antwoordt.
Als hij is uitgesproken ligt zijn hand op mijn been.
Die ligt daar.
Onduidelijk is of de hand beweegt door de kuilen in de weg of omdat hij streelt.

'Als ik met je praat,' bitst Kasper.
'Je herinnert me aan vroeger.
Ik wil dat niet.
Vroeger is dood.
Het past niet meer bij me.'
'En ik kijk naar een vis op het droge.
Jij vooral jij, met je formidabele geheugen, je bent je verleden.
Hoe durf je dat niet meer te zijn.'
'Mensen veranderen.'
'Bullshit.
En dat vond ik altijd al.'

Met Eva getrouwd vertrekken ze naar Amerika voor haar carrière.
Hij komt een paar keer over.
Kasper vol Amerikaanse eigendunk.
De conversatie blijft aan de oppervlakte.
Feitelijk hebben de gesprekken ademnood en kunnen daarom niet meer de diepte induiken.
We zien elkaar jaren niet.
Via-via hoor ik dat hij is gescheiden.
Misschien wel weer in Nederland woont.
Maar waar?
Hij laat niks van zich horen.
Het bevestigt wat ik al weet.
Wat ik weet.
Ik weet niet alles.

En boem: we komen elkaar in Zwolle tegen.
We zien elkaar daarna veel.
Ik word gevraagd voor voorleesavonden.
De trein terug naar het dorp waar ik woon lukt dan niet.
Maar treinen naar Amsterdam gaan nog wel dus dan slaap ik bij 'm.
Hij catert veel, alleen commercials dit keer.
Het zijn kortere periodes, langere dagen, maar beter betaald.
Ook meer budget voor het eten, betere ingrediënten.
Goed in de centen en met veel vrije tijd gaan we op reis.

Op de rand van het matras.
Vertrekpunt.
En wat is de bestemming?
Spanje.
Het huis waar we logeren staat in de heuvels.
De heuvels zijn het voorland van de bergen.
De bergen die ons hand in hand omringen.
We logeren bij een man en vrouw en hun zoon Rama is net vijf.
Het uitdagende enthousiasme van het jong moeten we menigmaal afstoppen met 'no'.
Wat meestal niet genoeg is.
Zodat we genoodzaakt zijn 'no' te verduidelijken met:
'No is no'.
Waarop Rama dat hard herhaalt:
'No is no, no is no!'

Kasper vergist zich een keer.
Geeft hij Rama de naam van zijn zoon.
Blozend wendt hij het gezicht af.

We lopen met zijn drieën.
Kasper, Rama en ik.
De weg kruipt met haarspeldbocht na haarspeldbocht over de helling.
De zon staat al laag.
Grote delen van de weg liggen in de schaduw.
Wanneer na een scherpe bocht weer zicht is op weg in zonlicht, dan zet Rama het op een lopen.

Animatie nr.15 wordt gestart, de tekst gaat door.

'El sol, el sol!' roept hij.
Tot hij in de zon staat.
Maar dat is alleen leuk als één van de groten meedoet.
Dus rennen we om beurten, maar Kasper het meest, 'el sol, el sol' roepend naar de zon.

Om daar dan triomfantelijk en weldadig in het nog warme licht te wachten op de laatste die nog in de schaduw loopt.

Rand van het matras.

Rustpunt.

Rand van het pad.

Bungelende benen.

In het licht van el sol, el sol.

Kasper en Rama gooien steentjes in de diepte die voor hen ligt.

Hij heeft het kind op schoot want zo dicht op de rand is het riskant om op 'no is no' te vertrouwen.

Het spel verlegt zich van steentjes naar stenen.

Dan wijst Kasper Rama op een kei aan de andere kant van de weg, daar waar de helling omhoog gaat.

't Jong hannest met de kei maar krijgt het voor elkaar.

Stap voor stap sjuwt hij 'm naar Kasper.

Heugelijk gejoel als de kei naar beneden rolt, dieper en dieper, tot die verdwijnt.

Ik sta op.

Kasper staat op, zoekt, wijst Rama op een nog grotere steen, en komt naar me toe.

Rand van het pad: we kijken in de barranco.

Hij staat er nog maar net of ik maak mijn broek open.

Hij doet me na.

'Hé weet je ik -' zegt hij.

We plassen.

'Ik dacht het zo,' zegt Kasper.

'Wat vind je ervan als ik bij jou in het dorp kom wonen?'

Geplas.

'Ik word te oud voor de stad.

Voor de geneugten van de stad, dus misschien kan ik dan bij jullie -'

Wat een vraag.

Ik ben even stil.

Natuurlijk zeg ik ja.

Maar Kasper verstaat de stilte als twijfel en vraagt:

'Ja?'

'Ja!

Als no no is, dan is ja ja.'

En Rama:

'Ja-ja, ja-ja.'

Klaar.

Broek dicht.

En dit is het eiland.

En dit zijn de bergen.

Diep, diep onder water staan ze op de bodem van de zee.
Wier en vissen aan de voeten.
Dan stijgen de bergen, hoger, er dringt nu licht in het water door.
En daar komen de bergen boven het water uit.
Stijgen verder, langs olijfboomgaarden, heuvels en hellingen, tot aan de boomgrens en hoger
nog, steiler ook, tot aan de toppen.
En dit hier zijn twee bergkammen, vlak naast elkaar.
Ze raken elkaar in een dalletje, daar waar een beek stroomt.
Er zijn bomen, veel bomen, al is er op één helling brand geweest.
We zijn op weg naar hoger gelegen oorden maar hier is het mooi zoals alleen mooi mooi kan
zijn.
We blijven.
Halen hout voor het vuur op de verbrande helling.
Dit is zo'n vuur en wij zitten eromheen.
Kasper zingt weer, wat hij lang niet heeft gedaan.
'I often sit there by the sea and dream dreams, and hope hopes, and wish wishes.
And lately as I listen to the wind's song, as it dances a beautiful dance for me.
But these moments never seem to last too long.'
Om de dag lopen we naar een dorp verderop.
Daar kopen we aardappelen, worstjes, tomaten, brood.
Het is fris overdag en we branden de hele dag het vuur.
Aardappelen worden patatten, tomaten worden sla en soep en de worstjes gebakken.
We lezen elkaar voor.
De Idioot, Dostojevski.
We lezen zo veel dat we in de melodische lijn van de tekst dromen.
'En hoe weet ge de betekenis, Bachmoetof, die het geven der ene persoonlijkheid aan de
andere, voor het lot der ontvangende persoonlijkheid hebben zal?
Dat is immers heel een leven ontelbare veelheid voor ons verborgen vertakkingen.
De beste en scherpzinnigste schaakspeler kan slechts enkele zetten van tevoren berekenen:
men heeft over een zeker Franse speler, die tien zetten van tevoren berekenen kon, als een
wonder geschreven.
Maar hoeveel zetten komen hier in aanmerking en hoe vele zijn ons onbekend.
Door uw zaad uit te werpen, door uw hulpvaardigheid, uw goede daad, in wat voor vorm dan
ook, geeft gij een deel uwer persoonlijkheid en krijgt voor u een deel ener andere: gij ontvangt
wederkerig de één van de ander.
Een weinig meer oplettendheid en ge wordt al met inzicht beloond, door de meest onverwachte
ontdekkingen.
Gij zult tenslotte uw daad zien als een lering, zij trekt de macht over uw ganse leven aan zich
en kan het ganse leven vullen.
Van de andere kant zullen misschien uw gedachten, alle zaden die gij uitgestrooid hebt, en die
gij al vergat, zich belichamen en groeien en die ze van u ontvangt geeft ze weer verder aan
een ander.'

Animatie nr.16 start. Wanneer de vogel wegvliegt wordt de tekst hervat.

Ergens in het tijdloze nu zit ik op de rand van de gemakkelijke stoel.
In al het nu dat komen gaat, nooit zal ik nog hier op deze stoel zitten.
Gister van alles de bus ingedragen.
De kleren zitten weer in de rugzak, de kast is weg, de tafel en het prikbord: ook.
Dat kale nu van het nu duurt voort.
Pas als ik opsta stap ik in de toekomst.

Toen ik Kasper al jaren niet had gezien ging ik naar Zwolle.
Zwolle, museum, met mijn vrouw, museumbezoek.
Op weg ernaartoe: winkelstraat.
Ook andere straten maar toen: winkelstraat.
Dus een doorsnee winkelstraat in een provinciestad en mijn benen waren al naar hem op weg
toen mijn hoofd nog dacht:
'Krrrgt.'
Andere mensen.
Zonder dat ik erbij stilstond een ontwijkende beweging.
Vijf passen toen nog.
Vier.
Zijn naam.
Drie.
Kasper!
Twee.
Hij draaide, zijn hoofd het eerst.
Hij keek op, keek in, keek door mijn ogen.
Het verbaasde hem niet.
Onbeweeglijke blonde wenkbrauwen en daar was hij weer:
De jongen van de bibliotheek-trappen.
We stonden stil en intussen ontstond er, tussen ons in, een tussentijd.
Op de lijn tussen onze ogen.
Er was geen sprake van praktische informatie.
'Wat doe jij hier.'
'Waar woon je.'
Het was niet aan de hand.
Aan de hand was de zich steeds weidser uitstreckende tussentijd.
We stonden tegenover elkaar zoals we al eerder tegenover elkaar hadden gestaan.
En zo ontvouwde zich, in een winkelstraat in Zwolle, ineens de glorie van het Alhambra, omdat
we in Grenada waren aangekomen en de rugzakken tegen het muurtje hadden gezet,
Manzanilla dronken en keken, elkaar aankeken, dit-hebben-we-mooi-geflikt-keken.
En zo ontvouwde zich in Grenada ineens het ouderlijk huis van Kasper, de huiskamer.
De lege huiskamer.
's Avonds, niet heel laat was het, en eindelijk stil.

We stonden daar met zijn tweeën.

Sprakeloos.

En toen sloeg in de voorkamer boven, waar Kaspers moeder lag, sloeg de koelplaat aan.

En dus ontstond in die huiskamer het heuvellandschap van de Ardennen en stonden we hardnekkig zwijgend, met de uit zijn zak gesleurde tent tussen ons in, tegenover elkaar om te peilen of de ander ook doorhad dat we niet alles aan elkaar leuk vonden.

En vervolgens nam die natte camping-heuvel de gestalte aan van een winkelstraat in Zwolle, waar we elkaar voor het eerst in zes jaar troffen.

Troffen, ja.

Animatie nr.17 wordt gestart, de tekst wordt synchroon met het beeld uitgesproken.

Troffen is treffend.